

kateeminen maailma on jälleen kerran muutosten keskellä. Kun yliopistojen asema uuden yliopistolain myötä muuttuu nimellisesti entistä itsenäisemmäksi suhteessa valtiovaltaan, jää nähtäväksi, kuinka paljon kilpaillun rahoituksen osuus tulee jatkossa vaikuttamaan myös perusrahoituksen jakautumiseen. Tässä numerossa murrosvaiheen tunnelmia peilaavat Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen yksikön johtaja Pirjo Hiidenmaa, kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto ja yliopistonlehtori Tapani Kelomäki. Heidän kirjoituksensa pohjautuvat Kotikielen Seuran huhtikuussa järjestämän Tiedepoliittisen teemapäivän alustuksiin. Alanko-Kahiluoto ottaa puheenvuorossaan kantaa valtionhallinnossa valmisteltavaan sektoritutkimuslaitosten uudistamiseen. Itse kukin voi uudistuksesta lukiessaan pohtia, voiko tunnistaa esim. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen eli Kotuksen historian ja nykytehtävät tuosta kokonaiskehityksestä. Kotuksen tulevaisuutta tarkasteleva, professori Fred Karlssonin johtama laaja-alainen työryhmä antaa oman lausuntonsa tammikuun loppuun mennessä.

Uudistuksia toteutetaan myös tieteellisen julkaisemisen rintamalla. Helsingin yliopisto velvoittaa vuoden 2010 alusta tutkijansa tallentamaan tieteelliset artikkelinsa yliopiston avoimeen digitaaliseen arkistoon Heldaan, ja Tampereen yliopisto seuraa perässä seuraavana vuonna. Rinnakkaistallennusjärjestelmän luominen noudattaa avoimen saatavuuden eli *open accessin* nk. vihreää linjaa. EU:n piirissä on periaatetasolla sitouduttu siihen, että julkisesti rahoitettu tutkimustieto on ilmaiseksi kaikkien saatavilla internetissä. Tässä sinänsä kannatettavassa ajatuksessa on vain tahtonut jäädä sivuun kysymys siitä, kuinka tieteellisen toimitustyön rahoitus turvataan. Kuka maksaa lehden tilauksen tai kokoomateoksen, jos niiden sisältämät artikkelit ovat ilmaiseksi saatavilla julkaisuarkistoissa? Jotta kotimainen julkaisutoiminta säilyisi hengissä, on ensiarvoisen tärkeää, että tutkijat noudattavat arkistoihin tallentaessaan **julkaisusopimuksia ja niissä edellytetyä viive- eli embargoaikaa**. Virittäjä edellyttää tallentamisessa samaa **vuoden viivettä**, jota Verkko-Virittäjän avoin julkaiseminen jo noudattaa. Toimitussihteeriltä saa pyynnöstä kirjoituksestaan sen tiedostoversion, joka ilmestyy myös Virittäjän verkkosivuilla. Tämä tiedosto luovutetaan yksinomaan tutkimuslaitosten verkkoarkistoihin tallentamista varten, ei muuhun levitykseen. Virittäjän kustannussopimus on nähtävillä verkkosivuillamme. Paperilehden tilaajat kuitenkin edelleen tilauksellaan mahdollistavat Virittäjän ilmestymisen.

Myös Virittäjän toimituksessa tapahtuu muutoksia: Haikein mielin lausumme kauneimmat kiitoksemme Virittäjän taloutta pitkään luotsanneille Taru Nordlundille ja Eero Voutilaiselle sekä S2-toimittajalle Marja Kokkoselle. Nordlund on viime vuodet uhrannut aikaansa ja työpanostaan kirjallisuustoimittajana. Uutena taloudenhoitajana aloittaa Hanna-Ilona Härmävaara ja kirjallisuustoimittajana Maria Kela. Toivotamme uudet toimituksen jäsenet tervetulleiksi akateemisen talkootyön pariin! Tulevan vuoden valtionapupäätöksen jälkeen näemme, voidaanko toimitusta täydentää suunnitellulla suomen kielen opetuksen tutkimuksen toimittajalla.

TIINA ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ
MINNA JAAKOLA